

Nr 173.

Av herr **Grym** och herr **Sundberg, Hugo**, om åtgärder för en mera produktiv fiskodling i Kalix älv.

För nordligaste Norrland har laxfisket en väsentlig betydelse och lämnar dess befolkning ett värdefullt bidrag till sin näring. Det är därför av stor betydelse, att åtgärder vidtagas för att skydda och om möjligt upphjälpa laxbeståndet i älvarna. En lämplig åtgärd vore att i ökad omfattning bereda laxen lekmöjligheter genom att öppna tillträde till en större del av ett vattensystem.

Industriens utveckling i vårt land har gjort det nödvändigt att utnyttja älvarna, vilken omständighet medfört, att laxstammen minskat i de industrialiserade älvarna. För att uppväga en sådan minskning torde det vara angeläget att göra sådana älvar, som icke utnyttjas för utvinnande av elektrisk energi etc., så laxproducerande som möjligt.

Kalix älv i Norrbottens län har nämnts som ett passande reservat. Emellertid finnes ett svårt hinder för laxens vandring högre upp i älven nämligen vid Jokkfallet ca 12 mil från älvens utlopp i havet. Laxfångsterna ovanför fallet äro i regel obetydliga beroende på att laxen endast i undantagsfall kan passera detta. För att eliminera ett sådant hinder vore en laxtrappa av lämplig konstruktion erforderlig. Ovanför Jokkfallet beräknas laxen obehindrat kunna vandra 17 mil i huvudälven samt ungefär 4 mil uppför Kaitumälven, och öppnas härigenom tillträde till en större del av ett vattensystem, som erbjuder goda lekplatser och lämplig miljö för uppväxande laxyngel.

En laxtrappa vid nämnda plats skulle kunna få en positiv betydelse för laxens reproduktion och för laxfisket icke bara i övre delen av Kalixälven utan även för fisket i älvens nedre lopp, vid norrbottenskusten samt ute i Östersjön.

Frågan om uppgångsvägarna för laxfiskarna är ju en fråga, som berör fiskarbefolkningen i allt saltvatten runt Sveriges kuster, enär ca 60 % av laxen fångas i havet. Resultatet av en utökad laxlek och ett förbättrat laxbestånd i Kalix älv skulle även — kanske främst — komma det i havet bedrivna laxfisket till godo. Under sådana förhållanden synes det rimligt, att kostnaderna för anordnande av en laxtrappa i Jokkfallet eller de åtgärder, som eljest kunna anses lämpliga, bestridas av staten.

Även den omständigheten, att laxen av industrien tränges allt längre norrut, talar för laxtrappans utförande. De återstående orörda vattendragen böra därför utnyttjas för fisket så effektivt som möjligt.

Några tekniska svårigheter för ovannämnda företags realiserande torde knappast förefinnas. En förutsättning för projektets genomförande är givetvis,

att icke Jokkfallet eller andra fall i Kalixälven planeras bli utbyggda för utvinnande av elektrisk energi under de närmaste årtiondena.

Med hänsyn till den rent fiskevårdande åtgärd, som ett sådant företag som här ovan nämnts skulle innebära, hemställes därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att Kungl. Maj:t uppdrager åt fiskeristyrelsen att företaga en allsidig utredning angående angelägenheten av en laxtrappa i Jokkfallet, de tekniska möjligheterna för projektets genomförande, anläggningskostnader m. m., allt i avsikt att skapa förutsättningar för en mera produktiv fiskodling i Kalix älv.

Stockholm den 22 januari 1949.

J. F. Grym.

Hugo Sundberg.
